

δημοσίοις καθιδρύμασιν, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν. Πᾶσαν δὲ ἄλλην ἐργασίαν, δι' ἧς ἤθελον ἀπασχολῆσαι τὸν νοῦν εἰς ταπεινά καὶ εὐτελῆ ἔργα, ἀπέφρουγον ὡς ἀνελεύθερα, ἀρεσκόμενοι μᾶλλον νὰ πένωνται, καὶ νὰ ζῶσιν, ἐν ὑστέροις μάλιστα χρόνοις οἱ Ἀθηναῖοι, λαμβάνοντες ἀπὸ τῆς πόλεως θεατρικὸν καὶ βουλευτικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν καὶ δικαστικὸν μισθὸν, καὶ νὰ μένωσιν ὄλω ἀργοί, διότι τὴν ἀργίαν ἀδελφὴν τῆς ἐλευθερίας ἐνόμιζον, ὡς ὁ Σωκράτης (122) μαρτυρεῖ παρ' Αἰλιανῶ, καὶ ὁ Πλούταρχος (123) περὶ Λακεδαιμονίων· διότι παρεῖχε κειρὸν τοῖς πολίταις σκέπτεσθαι καὶ βουλεύεσθαι περὶ τῶν κοινῶν καὶ τῆς ἰδίας ἐλευθερίας. Τοῦναντίον οἱ τύραννοι θέλοντες ν' ἀποτρέψωσι τὸν νοῦν τῶν πολιτῶν ἀπὸ τῶν τῆς πόλεως ἐπὶ τὰ ἴδια, ἔδιδον αὐτοῖς ἐργασίαν δι' ἐγέρσεως μεγάλων δημοσίων οἰκοδομῶν, καὶ ἠνάγκαζον αὐτοὺς νὰ ζῶσιν ἀπὸ τῆς τῶν χειρῶν ἐργασίας, ὡς ἐποίει ἐν Ἀθήναις ὁ Πεισίστρατος κατ' Ἀριστοτέλην (124) καὶ ἄλλοι τῆς ἀρχαιότητος τύραννοι (125)· διότι καὶ τοῦτο πρὸς πολλοῖς ἄλλοις φέρεται ὁ φιλόσοφος ὡς μέσον συντηρητικὸν τῆς τυραννίδος. Ἄλλοι δὲ, καὶ ὅπως τηρήσωσιν ἤσυχον τὸ καθεστῶς πολιτεύμα καὶ ἡσύχους τοὺς πολίτας ἀπὸ νεωτερισμῶν καὶ στάσεων, παρεῖχον αὐτοῖς ἐργασίαν. Οὕτως οἱ Ῥωμαῖοι ἐπέβαλλον ἀείποτε, μάλιστα δὲ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, τοῖς στρατιώταις αὐτῶν ἐργασίαν ἐν στρατοπέδοις οὖσιν, ὅπως ἀποτρέπωσιν αὐτοὺς ἀπὸ στάσεων, ὡς ῥητῶς λέγεται παρὰ Τακίτῳ (126) *adversus otium castrorum quaerentur negotia*.

Εἰς τὴν σχολὴν καὶ ἀργίαν ταύτην τῶν Ἑλλήνων ὀφείλομεν τὰ πλεῖστα ἔξοχα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης ἔργα, σὺν τούτοις ὅμως καὶ ὄχι ὀλίγα κακά, μάλιστα δὲ τὰς ἐσωτερικὰς τῶν πόλεων

στάσεις καὶ τὰς διηνεκείας τοῦ πολιτεύματος αὐτῶν μεταβολὰς, τὴν ἐξαχρείωσιν τῶν ἠθῶν καὶ τὴν ἐντεῦθεν προελθοῦσαν δουλείαν τῆς Ἑλλάδος. « Οὐδὲν καλὸν κακότητος ἄμικτον ». Ὅπως ἡ καλὴ τῆς ἐλευθερίας καὶ σχολῆς χρῆσις φέρει ἀγαθοὺς καρποὺς τοῖς ἀνθρώποις, οὕτω καὶ ἡ κατὰ χρεῖσις αὐτῶν παράγει δεινὰ ἀνάλογα, δι' ὧν ἡ θεία δίκη τιμωρεῖ τοὺς καταχρωμένους τῶν δωρεῶν αὐτῆς. Οὗτος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς φύσεως ὁ ἀναπόφευκτος νόμος.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ.

Η ΞΑΝΘΗ ΓΙΝΕΒΡΑ. (1)

II.

Ὁ πρίγκηψ Φριδερίκος ἐπαρουσιάσθη τὴν ἐπιούσαν παρὰ τῷ μαρκησίῳ Γριβίνα. Ἦτο ὥρατος ἀνὴρ, μόλις τὸ τριακοστὸν τῆς ἡλικίας του διατρέχων ἔτος· τὸ ὀλίγον μελαγχολικὸν βλέμμα του ἔδιδε χάριν εἰς τὸ ξανθὸν πρόσωπόν του. Ἐν γένει ἡ φυσιογνωμία του ἦτο εὐγενὴς καὶ ἡ ἐνδυμασία του εὐπρεπής. Ὁ Ἄνδρέας διετίετο ὅτι οὐδέποτε εἶδε νέον δυνάμενον νὰ παραβληθῆ πρὸς αὐτὸν, καὶ ὠριζέτο ὅτι ἂν εἶχε θυγατέρα ἀρνούμενην νὰ ὑπανδρεθῆ τοιοῦτον εὐγενῆ νέον, τὸ μοναστήριον ἢ ἡ φυλακὴ ἤθελον μόλις ἐξαρκεῖσι νὰ τιμωρήσωσι τοιαύτην ἀναισθησίαν. Ὁ ἀγαθὸς ὑπνρέτης εἶχεν ἀκούσει πιθανῶς τὴν κατὰ τὴν προτεραιάν συνδιάλεξιν τῶν κυρίων του καὶ ἐνόμισε καθήκον του νὰ ἐκφέρῃ ταῦτα.

Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ πρίγκηπος ὑπῆρξεν ἀρίστη· ἔδειξε διὰ πολλῶν τρόπων τὸν πρὸς τὴν οἰκογένειαν σεβασμὸν του καὶ ἐπὶ τέλους δὸς τὴν χεῖρά του εἰς τὴν μαρκησίαν τὴν ἐβοήθησεν ἐπιχαίτως ν' ἀναβῆ τὴν μεγάλην τοῦ μεγάρου κλίμακα. Ὁ Ἄνδρέας ὡς ἐκ τῆς μεγάλης χαρᾶς του λησμονήσας τὸν πρὸς τοὺς κυρίους του ὀφειλόμενον σεβασμὸν καὶ τὴν πρέπουσαν ὑπὸ τῆς ἐθιμοταξίας θέσειν του ἐτόλμησε νὰ ὠθήσῃ διὰ τοῦ ἀγκῶνος τὰς χεῖρας τοῦ εὐγενοῦς ζεύγους, τοῦ ἀναβαίνοντος τὰς μαρμαρίνας βαθμίδας, ἀλλ' αὐστηρὰ ἐπιπληξίς τοῦ μαρκησίου συνοδευθεῖσα καὶ διὰ κτυπήματος τῆς ράβδου τὸν ἐπανέφερον εἰς τὴν ἀρμόζουσαν αὐτῷ θέσιν.

Εἶχεν ἀποφασισθῆ ὅπως ἡ Γινέβρα παραμῆνη,

(1) Συνέχεια ἀπὸ φυλλαδ. 93.

(122) Αἰλ. ποικ. ἱστ. 10, 14. Σωκράτης ἔλεγεν, ὅτι ἡ ἀργία ἀδελφὴ τῆς ἐλευθερίας ἐστὶ· καὶ μαρτύριον ἔλεγεν ἠνδρεϊστατοῦ καὶ ἐλευθεριωτάτου Ἰνδοῦ καὶ Πέρσας, ἀμφοτέρους δὲ πρὸς χρηματισμὸν ἀργοτάτους εἶναι, Φρύγας δὲ καὶ Αὐδοῦς ἐργαστικωτάτους, δουλεύειν δέ.

(123) Βλέπε τὴν τούτου μαρτυρίαν ἀνωτέρω.

(124) Ἐν Πολιτ. 5, 9, 4. πρὸ. Valer. Max. 2, 6, 3 καὶ 4. Αἰλ. ἐν ποικ. ἱστ. 9, 25 καὶ Ἡροδ. 2, 177.

(125) Νικολ. Δικασκ. ἐν σελ. 241 τοῦ Προδρόμου τῆς ἑλλ. βιβλ. τοῦ Κοραῖ· « Περίανδρος ἐκώλυε τοὺς πολίτας εἰρήνην ἄγειν, ἀεὶ τινα αὐτοῖς ἔργα ἐξευρίσκων. » Ωσαύτως ἐποίει Γέλων ὁ τῶν Συρακουσῶν τύραννος κατὰ Πλούταρχον ἐν ἀποφ. Βασιλέων.

(126) Annales 1, 35.

ὡς δὴθεν τυχαίως, εἰς τὸ δωμάτιον ἔνθα ἡ τοῦ Κορρηγίου εἰκὼν ἐκρέματο, ἐκείνη δὲ ἔχουσα πλήρη καὶ ἀκλόνητον πεποίθησιν εἰς ἑαυτὴν καὶ ἐπιθυμούσα νὰ μὴ δυσαρεστήσῃ τοὺς γονεῖς τῆς συγκατένευσεν εἰς τοῦτο, ἀρνηθεῖσα ἐπιμόνως νὰ σπεύσῃ εἰς συνάντησιν τοῦ πρίγκηπος, ὡς ἀπῆται ἡ μήτηρ τῆς, καὶ νὰ ἐπικροτῇ εἰς ὅλας τὰς ἰδέας του.

— Ἄν ἔχῃ ἄρθρα, ἔλεγε, μετὰ προθυμίας καὶ εὐχαριστήσεως θὰ ἐπικροτῶ, ἂν ὅμως λέγῃ ἀνοησίας, πολλὴ θὰ ἦνε, νομίζω, καὶ νὰ σιωπῶ. Ἄλλως τε ἐγὼ οὐδόλω; προτιθεμαι νὰ ἀρέσω εἰς αὐτὸν, διότι καὶ ἐρωτότροπος δὲν εἶμαι ἑνὸς μόνου ἀνθρώπου τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην ἐπιδιώκω, καὶ οὗτος δὲν εἶναι ὁ πρίγκηψ;

Οὐδεμίαν ὅμως δυσκολίαν ἔδειξεν ἡ Γινέβρα ὅπως ἐνδυθῆ ὅσα τὸ δυνατόν εὐπρεπέστερον καὶ κομψότερον, καὶ στολισῇ τὴν κεφαλὴν τῆς δι' ὠραίου τινος διαδήματος, ὅπερ εἶχε. Βεβαίως ὁ Ἀνιόλος ἤθελε τρωθῆ θανασίμως ἐὰν ἐγνώριζε τὰ αἰσθητά τῆς ὠραίας νεάνιδος πρὸς ἄλλον τινά. Ἄγνωθ' ἂν ἐν τοῖς μυχοῖς τῆς καρδίας τῆς ἡ Γινέβρα ὑπερηφανεύετο διὰ τὴν ὠραιότητά τῆς καὶ τὴν ἐντύπωσιν ἦν ὡς ἐκ ταύτης ἤθελε προζενῆσαι τῷ πρίγκηπι, ἐν τούτοις καὶ τοῖς ἐπιμόνως δὲν ἠθέλησε παρὰ τὰς συμβουλὰς τῆς μητρὸς τῆς νὰ φανῆ λίαν κομψὴ καὶ ἐπιτετηδευμένη πρὸς τὸν νεαρὸν ξένον, κατηγορήθη κατόπιν ὅτι προσεπάθησε παντοίους τρόπους νὰ ἐκμεταλλευσθῇ τὰ αἰσθητά αὐτοῦ. Τοιαύτη εἶναι δυστυχῶς ἡ ἀδικία τοῦ κόσμου. Ὅταν ἡ μαρκησία μετὰ τοῦ ξένου τῆς ἀναβάντες τὴν κλίμακα ἔφθασαν εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ἡ Γινέβρα ἠγέρθη εὐγενῶς καὶ ἐδέχθη μετὰ χάριτος καὶ μετριοφροσύνης τὰς προσερχομένας καὶ τὰς ὑποκλίσεις τοῦ πρίγκηπος. Ἡ συνδιάλεξις, ὡς ἦτο ἐπόμενον, ἤρξατο ἀπὸ τῆς ζωγραφικῆς καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς εἰκόνας τοῦ Κορρηγίου· ἀφοῦ δὲ ὁ μαρκησιος ἐξέφρασε τὴν γνώμην του, ἦν ὁ νέος ἤκουσε μετὰ σεβασμοῦ καὶ εὐχαριστήσεως, ὁ τελευταῖος οὗτος ἤρξατο ὁμιλίαν μετὰ τῆς Γινέβρας. Ἀναμφιβόλως ἐπεθύμει νὰ καταθέλῃ διὰ τῆς κομψότητος, διὰ τοῦ πνεύματος καὶ τῶν ποικίλων γνώσεών του τὴν πτωχὴν νεάνιδα, ἥτις ὡς ἐγνώριζεν εἶχεν ἀνατραφῆ ἐν ἀποχωρισμῷ ἀπὸ τοῦ κόσμου καὶ κατὰ συνέπειαν μακρὰν τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ. Τοῦτο ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ ἐπὶ ἀσπῆς τινός, διότι ἡ ὠραία Ξανθὴ ἠδύνατο ν' ἀντιστρατευθῆ κατ' αὐτοῦ, καὶ νὰ τὸν ὑπερετήρησῃ, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, κατὰ τὴν κομψότητα καὶ τὰς γνώσεις.

Ἀποτυχῶν εἰς τὴν προσδοκίαν τοῦ ταύτην ὁ Φριδερικός, διότι εἶδεν ὅτι ἡ νεάνις ἐγνώριζε πολλῶν πλείονα αὐτοῦ περὶ ζωγραφικῆς, ἐπρότεινεν εἰς αὐτὴν νὰ παίξωσιν ὀλίγην μουσικὴν. Ἠλπίζεν ὅτι τὸ ἄθλιον κλειδοκύμβαλον, ὅπερ εὕρισκτο ἐν τῇ αἰθούσῃ, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκπέμψῃ ἑναρμονίους ἤχους. Πρέπει, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν νὰ ἀναγνωρίσῃ ἡ ὠραία αὕτη ὑπερόπτις κατὰ τι τὴν ὑπεροχὴν μου. Ἡ Γινέβρα δεῖξασα διὰ μειδιάματος ὅτι ἐνόησε τὴν πρόθεσιν τοῦ πρίγκηπος ἐκάθησε παρὰ τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ ἤρχισε νὰ παίζῃ. Ὁ Φριδερικός γνωρίζων καλῶς τὴν μουσικὴν, ὠμολόγησεν, ἂν καὶ ἀκουσίως δυσχεραίνων ἐπὶ τῷ νέῳ θριάμβῳ τῆς Γινέβρας, ὅτι ἐπαιξεν ἄριστα, ἀμίμητα. Ἀποτυχῶν καὶ αὐτῆς εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς του.

— Δύνασθε νὰ τραγωδησῆτε; τῇ εἶπεν ἀναμμένων μετὰ βεβαιότητος ἀρνητικὴν ἀπάντησιν.

— Μάλιστα, πρίγκηψ, ἀπεκρίθη ἡ Γινέβρα καὶ ἤρξατο.

Ἄδύνατον νὰ τραγωδησῆ τις καλλίτερον καὶ μελωδικώτερον. Ἄντι λοιπὸν νὰ καταπλήξῃ ὡς προέθετο ὁ Φριδερικός τὴν ὠραίαν μὲν ἀλλ' ἀσήμαντον κόρην ταύτην, ἐκυριεύθη ὑπὸ θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως, ὅθεν καὶ ἀπεφάσισε νὰ γείνη κάτοχος τοῦ πολυτίμου τούτου ἠθοσαυροῦ, ἀρεσκόμενος νὰ ὄνειροπολῆ τὸν θριάμβον ὅστις τὸν περιέμενεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς μικρᾶς ἡγεμονίας του. Μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων κολακευτικῶν φιλοφροσυνῶν, ἃς ἀπέτεινε πρὸς τὴν Γινέβραν, τῇ εἶπεν,

— Ὅλων τῶν πρωτευουσῶν αἱ αἰοδοὶ ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ φθονήσωσι τὴν ἀπαράμιλλον φωνήν σας· εἶναι ἀτύχημα διὰ τὸν κόσμον, ὅτι τοῦ ἐξόχου πλεονεκτήματός σας δὲν εἴσθε ἠναγκασμένη νὰ κάμητε χρῆσιν πρὸς πορισμὸν τῶν τοῦ βίου.

Ὁ μαρκησιος ἀκούσας τοῦτο ἔσεισε τὴν κεφαλὴν μὲ ὕφος δυσαρεσκείας, ἐνῶ ἡ μαρκησία προσέχουσα μόνον εἰς τὴν λαμπρὰν ἐντύπωσιν, ἦν ἡ Γινέβρα ἐπροξένησεν εἰς τὸν ξένον, ἔμεινε γοητευμένη. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἡρωίδα μας, αὕτη ἔδειξεν ἐνδιαφέρον εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ πρίγκηπος, καὶ ἠρώτησε μὲ τόνον φωνῆς τὸν ὅποιον προσεπάθησε νὰ καταστήσῃ ὅσον οἶόν τε ἀδιάφορον.

— Νομίζετε ἀληθῶς ὅτι γυνὴ τις τραγωδοῦσα ὡς ἐμὲ, ἠδύνατο νὰ κερδήσῃ πολλὰ χρήματα;

— Μεγάλα ποσά, ἀπεκρίθη ὁ πρίγκηψ γελῶν, καὶ ἂν ποτε ὁ κόσμος σύμπας ἀνετρέπετο, ἐγὼ θὰ ἐπευφήμουν.

Ἡ συνδιάλεξις αὕτη ἐξηκολούθησε σκανδαλίζου-

σα τὸν μαρκήσιον καὶ ἤθελε διακόψει ταύτην, ἀν-
βλέμμα τῆς συζύγου του δὲν τῇ επέβαλε σιωπὴν.

— Ἡσύχη μὴ νὰ ἦτο ἀληθὲς· τοῦτο, εἶπεν ἡ Γι-
νέβρα μετὰ ζήσεως.

— Ἀλλὰ μὴ σκοπεύητε νὰ γίνητε ἀντιζήλους
τῆς Λαπάστης ;

— Εἰς τοὺς οὐρανοὺς ὑπάρχει θεοί· δι' ὅλον τὸν
κόσμον, ὑπέλαβεν ἐκείνη μειδιῶσα . . πιστεύω ὁ-
μῶς ὅτι ἀστειεύεσθε.

— Ὁ πρίγκηψ ὤρκισθη ὅτι ὠμίλει ἐν πεποι-
θήσει, εἴτα ἐγερθεὶς ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ τοὺς
ἐπισκεπτήται ἐνίοτε. Ἡ ἄδεια ἐννοεῖται ὅτι τῷ ἐ-
δόθη προθύμως ὑπὸ τῆς μαρκησίας, ἥτις ἀνέκρα-
ξεν ἅμυ ἐκείνου ἀποχωρήσαντος.

— Τί ἀξιόλογος ἄνθρωπος ! Ὅποια κομψότης
καὶ εὐρεία γνώσεων. Οὐδέποτε ἤκουσα τόσην σο-
φίαν. Ἐνόμιζον ὅτι ἡκροαζόμεν ἴσο διδάκτορας
τῆς Πηδοῦης ὁμιλοῦντας ἀπὸ τῶν ἐδρῶν των. Ὡ-
κὴρ μου, ἐὰν ἦσο προωρισμένη νὰ γείνης πρίγκη-
πέσσα, πόσον καλὰ θὰ ὠργάνιζες τὴν αὐλήν σου !

— Τρεῖς λέξεις ἐκείνου τὸν ὅποιον ἀγαπῶ, μῆ-
τερ μου, ἤθελον μὲ συγκινήσει περισσότερον παρ'
ὅλη αὐτὴ ἡ σοφὴ ὁμιλία.

— Δὲν μοι ἤρρεσεν ἡ σύγκρισις τὴν ὁποίαν ἔ-
κκαμε μεταξὺ σοῦ καὶ μιᾶς ἀφωρισμένης, εἶπε τέ-
λος ὁ μαρκήσιος. Θὰ προξενήσης ὀδύνας εἰς τὴν οἰ-
κογένειάν σου, Γινέβρα, ἀν ἐνασχολῆσαι οὕτω εἰς
τὰ βιβλία καὶ τὰς ἐπιστήμας. Οἱ Γραβίνκι δὲν
θεώρουσαν ἀναγκαῖον πρὸς ἀνάγνωσιν ἄλλο βιβλίον
ἢ τὸ τῆς λειτουργίας καὶ τὰ προσκλητήρια τῆς
μονομαχίας.

— Ὡ, πόσον εὐγενὴς καὶ ἐλευθέριος πρίγκηψ !
ἀνέκραξεν ὁ Ἀνδρέας, ἐνῶ οἱ κύριοί του διήρχοντο
διὰ τοῦ μαγειρείου. Πόσον εἶναι γενναῖος ! διὰ τῆς
γενναιοδωρίας του ἠγόρασα ἐν τέταρτον ἀρνίου,
οἶνον καὶ λοιπὰ ἀναγκαῖα δι' ἐν μεγαλοπρε-
πὲς γεῦμα.

Ὁ Ἀνδρέας ἦτο ἀγαθὸς, ἀλλ' ἐπεθύμει ὅταν
ἐκαμνε θυσίαν τινὰ ὅλοι οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ νὰ μάθω-
σιν αὐτήν. Οἱ κύριοί του ἐγνώριζον τὸ ἐλάττωμά
του τοῦτο, ἀλλ' ἡ οἰκτρὰ οἰκονομικὴ των θέσις
τοὺς ἠνάγκαζε νὰ παραβλέπωσι τὴν οὕτω πως
προσβαλλομένην φιλοτιμίαν των.

— Ἀνδρέα, τῷ εἶπεν ὁ μαρκήσιος, βλέπων ἐν
τῷ μαγειρείῳ μετὰ περιεργείας, ἰδοὺ ἐν κἀνιστρον
μὲ θήραν, τὸ ὅποιον ἡ κόμησσα Βάρμυ μᾶς ἔστειλε.

— Τότε τρώγομεν τὸ ἀρνίον αὐριόν, ἐψέλλι-
σαν ὁ Ἀνδρέας.

III.

— Ἄμυ ἡ Γινέβρα ἔμεινεν ἐλευθέρᾳ, ἀπεσύρθη
εἰς τὸ δωμάτιόν της, τὸ ὅποιον ἔκειτο πρὸς τὴν
πλέον μονήρη τοῦ οἰκοδομήματος πτέρυγα καὶ ἤ-
νοιγε πρὸς ἐξώστην, μεταβληθέντα ὑπ' αὐτῆς εἰς
κῆπον. Ἐκ τοῦ μέρους τούτου βλέποντος πρὸς
τὴν θάλασσαν εἶχεν ἀκολουθήσει διὰ τοῦ βλέμ-
ματος τὸ φέρον τὸν Ἀνιόλον πλοῖον, καὶ ὄνειρο-
πολοῦσα πολλάκις αὐτὸν, μὲ ὄμμα δακρύβρεκτον
καὶ πλήρες ἐλπίδος ἔβλεπε πᾶν εἰσερχόμενον εἰς
τὸν λιμένα, φέρον ἴσως τὴν εὐδαιμονίαν της. Ἐν
τούτοις τὴν στιγμήν ταύτην εἰς πᾶν ἄλλο ἢ εἰς
ὄνειροπολήσεις παρεδόθη, διότι ἡ στιγμή τῶν δο-
κιμασιῶν ἐπλησίαζεν ἀναντιβρόχως δι' αὐτήν. Ἡ
μήτηρ της διετείετο ἀποφασιστικῶς ὅτι ἔπρεπε
νὰ παραμεληθῇ ἡ πρὸς τὸν Ἀνιόλον δοθεῖσα ὑπό-
σχεςις καὶ νὰ δοθῇ ἡ Γινέβρα εἰς τὸν πλούσιον
μὲν ἀλλὰ ψυχρὸν ξέγον, ἔστω καὶ παρὰ τὴν θέλη-
σίν της. Ὁ δὲ πατήρ της, ἐναντίον τῶν ἀρχαίων
περὶ τιμῆς προλήψεων του, καταβληθεὶς ὑπὸ τοῦ
γῆρας καὶ τῶν δυστυχιῶν, εὐκόλως ἠδύνατο νὰ
καταπατήσῃ τὴν πίστιν του. Ἐφείλε λοιπὸν αὐ-
τῇ μόνη ἄνευ συνδρομῆς καὶ συμβουλῶν καὶ
ἑαυτὴν νὰ ἐνισχύῃ καὶ τὸν ἀπόντα νὰ προστα-
τεύῃ.

Ἰπῆρχε πρόσωπόν τι παρὰ τοῦ ὁποίου ἠδύ-
νατο νὰ ζητήσῃ βοήθειαν, καὶ τὸ ὅποιον ὑπερη-
γάπα, παρὰ τὰς προληπτικὰς τῶν εὐγενῶν ιδέ-
ας καὶ τὰς ἰδίας αὐτῆς προλήψεις, ἡ Νίνα, ἡ
διδάσκαλος τῆς μουσικῆς, ἥτις ἀν δὲν ἠδύνατο
νὰ τὴν συντρέξῃ, τοῦλάχιστον ἠδύνατο διὰ τῆς
ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεώς της νὰ τὴν παρηγορήσῃ.
Ἡ γυνὴ αὕτη ἦτο ἄλλοτε περίφημος εἰς τὴν μου-
σικὴν, ἀλλὰ βαθμηδὸν εἶχεν ἀμεληθῆ, στραφέντος
τοῦ κόσμου πρὸς ἄλλας νεωτέρας καὶ εὐτυχεστε-
ρας ἀντιζήλους της. Ἐξ ὅλων δὲ τῶν μαθητριῶν
της μόνη ἡ Γινέβρα τῇ ἀπέμεινε πιστῇ, καὶ διὰ
τοῦτο κα' ἑκάστην σχεδὸν τῇ ἔδιδε μαθήματα
ὡς φίλην, διότι ἀπὸ πολλοῦ ἤδη οἱ Γραβίνκι δὲν
ἦσαν εἰς θέσιν νὰ τὴν πληρώσωσιν. Ἐκ τῶν οἰ-
κονομιῶν της ἡ ἀγαθὴ αὕτη γυνὴ εἶχε σχηματί-
σει μικρὰν περιουσίαν, καὶ ὡς ἐλέγετο, ἡ ὠραία
ἑσθῆς, ἦν τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔφραεν ἡ Γινέβρα
ἦτο μυστικὸν δῶρον τῆς μετριόφρονος φίλης της.

Ἰδέα τις ἐκυρίευσεν ἀδιαλείπτως τὴν Ξανθὴν ἀφ'
ῆς στιγμῆς ἐπισκέψατο αὐτήν ὁ πρίγκηψ, καὶ μο-
λονότι προσεπάθει νὰ τὴν ἀπομακρύνῃ, αὕτη ἐπα-
νήρχετο εἰς τὴν μνήμην της. Μετὰ πυρετώδους

άνυπομονησίας περιέμενε η Γινέβρα την φίλην της όπως την διακοινώση προς αυτήν, και όταν εκείνη εφάνη κρατούσα κύλινδρον μουσικής, ανέπνευσεν ήσυχώτερον.

— Άγαπητή μου, φίλη, τῆ εἶπε περιπτυσσομένη αὐτήν, κάθησον και ἀκρόασου με μετὰ προσοχῆς. Χωρὶς δὲ νὰ περιμεῖνῃ ἀπάντησιν ἐκάθησεν αὐτὴ παρὰ τὸ κλειδοκύμβαλον και μετὰ μικρὸν ἀλλὰ λαμπρῶς παιχθέν προανάκρουσμα, ἐτραγῶδησε μίαν τῶν ὠραίων ἐκεινῶν συνθέσεων, αἵτινες μόνον ὑπὸ τὸν ὠραῖον οὐρανὸν τῆς Ἰταλίας δύνανται νὰ σχεδιασθῶσιν.

Ἡ Γινέβρα ἐφαίνετο ὡσεὶ ἐμπνεομένη, ἡ δὲ Νίνα εἰς τὸ ἐπῆκρον τοῦ ἐνθουσιασμοῦ της δὲν ἠδυνήθη καθ' ἣν στιγμὴν οἱ τελευταῖοι ἤχοι ἀνῆρχοντο πρὸς τὸν οὐρανὸν νὰ μὴ ἐπιφωνήσῃ

— Εὐγε, εὐγε!

— Πιστεύεις, τῆ εἶπεν ἡ Γινέβρα, ὅτι μία γυνὴ τραγωδοῦσα ὡς ἐμὲ δύναται νὰ κερδίσῃ χρήματα και ν' ἀποκτήσῃ φήμην;

— Διατί ὄχι, Γινέβρα μου; Ἄν δὲν σ' ἐκόλυεν ἡ οἰκογένειά σου, ἥτις οὐδέποτε ἤθελεν ἀνεχθῆναι ν' ἀκούσῃ τοιαύτην πρότασιν, και ἂν δὲν ἐφοβούμεν μὴ κατηγορηθῶ ὅτι σὲ διέφθειρα, ἤθελον σοὶ προτείνει νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὸ θέατρον μᾶλλον παρὰ νὰ . . .

— Παρὰ νὰ στερωῶμαι και αὐτῶν τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων ἐντὸς ἐνὸς μεγάρου; δὲν ἔχει οὕτως; διέκοψεν ἡ νεῆνις. Καὶ ὅμως δὲν εἶναι ἡ πτωχεῖα ἥτις μὲ ἀναγκάζει νὰ σκέπτομαι οὕτως, ἀλλ' ἄλλη αἰτία πολὺ ταύτης σπουδαιότερα.

Διηγήθη τότε τὴν ἱστορίαν της εἰς τὴν ἐπιστήθιον φίλην της και τὴν πρωϊνὴν ἐπίσκεψιν, προσθεῖσα τὰς σκέψεις και τὰ σχέδιά της. Ἡ ἀγαθὴ γυνὴ καίτοι μὴ θέλουσα νὰ τὴν παρασύρῃ εἰς τὸ ὑστατον τοῦτο μέτρον, δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ μὴ ἐπιδοκιμάσῃ τὰ σχέδια τῆς μαθητριάς της.

— Πολλὲ ἐπεθύμουν νὰ μὴ γείνω πρόξενος τοιαύτης λύπης εἰς τὴν οἰκογένειάν μου, ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἰδία μὲ ἀναγκάζει εἰς τοῦτο, ἐξηκολούθησεν ἡ Γινέβρα μετὰ τὴν ἐξομολόγησιν της. Θέλουσι νὰ μὲ ὑποχρεώσωσι νὰ παραβῶ τὸν πρὸς τὸν Ἀνιόλον λόγον μου. Ἐὰν θελήσω νὰ ἐπιμείνω δύναμαι νὰ κκορθῶσω τὸ πᾶν, ἀλλ' ἡ ἐπιμονὴ μου θὰ φέρῃ ἀναντιβῆτως ἐριδὰς ὀδυνηρὰς και τέλος και αὐτὸν τὸν χωρισμόν. Ἐν τούτοις ἐγὼ ἔλαβον τὴν ἀπόφασιν, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὲ συντρέξῃς προμηθεύουσα μοι χρήματα.

— Γνωρίζεις καλῶς ὅτι οὐδέποτε θὰ σὲ ἐγκα-

ταλείψω, ἀπεκρίθη ἡ Νίνα, ἀλλὰ πῶς νὰ σοὺ προμηθεύω χρήματα;

— Θὰ σοὺ ἐμπιστευθῶ τὰς προθέσεις μου, ὑπέλαβεν ἡ Γινέβρα, αἵτινες πιστεύω θὰ σοὶ φανῶσι συγγνωστέαι, μὴ ὑπάρχοντος τρόπου ἄλλου ὑπεφυγῆς. Τὴν πρῶτην αὐτὴν ὁ πρίγκηψ ἐσυμβούλευσε τὸν πατέρα μου νὰ στείλῃ τὴν εἰκόνα τοῦ Κοββρηγίου εἰς τὸν Ἰουδαῖον Μάριον διὰ νὰ τὴν καθαρίσῃ. Κατ' ἀρχὰς ἀντέστην, ἀλλ' ἔπειτα ἤλλαξεν γνώμην και . . .

— Ἐννοῶ προσέθηκεν ἡ Νίνα βλέπουσα τὸν δισταγμὸν τῆς μαθητριάς της. Γνωρίζεις ὅτι ὁ Ἰουδαῖος αὐτὸς δανεῖζει χρήματα ἐπὶ ἐνεχύρω τοιούτων ἀριστουργημάτων, μεταβιζόμεν παρ' αὐτῷ, τοῦ ζητοῦμεν πεντακόσια φλωρία και ἔτοιμαζόμεθα δι' Ἐνετιάν ἢ Νεάπολιν.

— Σὲ εὐχαριστῶ διὰ τὴν προθυμίαν σου, ὑπέλαβεν ἡ Γινέβρα, φαιδρῶς γελωτὰ διὰ τὸν ἐνθουσιασμόν τῆς φίλης της, διότι ἠσθάνθη ἀνακούφισιν ἐκμυστηρευθεῖσα τοὺς σκοποὺς της και βεβαιωθεῖσα περὶ τῆς συνδρομῆς ἣν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἐν καιρῷ ἀλλὰ καίτοι χαρακτήρος ἀποφασιστικοῦ οὕσα ἀπεστρέφετο τὸ ψεῦδος και τὴν ἀπάτην, ὅθεν τὸ μέσον αὐτὸ ὅπως προμηθευθῆ χρήμάτων και ὁ τρόπος τῆς ἀναχωρήσεως τῆ ἀπήρρεσκον λίαν. Καὶ ὅμως ἐνόμιζεν ὅτι ὑπῆκουεν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ καθήκοντος και τῆς τιμῆς, διότι τῆ ἦτο ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ παραδεχθῆ τὰ φιλόδοξα τῆς μητρός της σχέδια μένουσα δὲ πάλιν ἐν τῇ οἰκίᾳ της και ἀνθισταμένη, ἠδύνατο νὰ προκλήσῃ ἐριδὰς και δυστυχίας. Κυμαινομένη μεταξὺ ἀντιθέτων γνωμῶν, μία τῆ ἔμενε διέξοδος ἡ ἀναχώρησις.

Δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν συνέντευξιν ἣν ἐξέθεσamen ὁ Ἰουδαῖος Μάριος ἐνῷ ἠσχολεῖτο μετὰ τῶν πολυκρίθμων αὐτοῦ μαθητῶν εἰς τὸν καθαρισμόν διαφόρων εἰκόνων, εἰδοποιήθη ὅτι δύο κυρίαὶ ἐζήτουν νὰ τῷ ὁμιλήσωσιν.

— Ἄς εἰσέλθωσιν, εἶπεν εἰς τὸν ὑπηρέτην του, και ἐστράφη μετὰ θαυμασμοῦ πρὸς μεγαλοπρεπῆ εἰκόνα τοῦ Κοββρηγίου ἣν τῷ εἶχε στείλει τὴν πρῶτην ἐκείνην ἡ κυρία Γινέβρα Γραβίνα. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην φωνὴ τις ἠδῆσεν ἀλλ' ἠχηρὰ ἠκούσθη λέγουσα.

— Δὲν εἶναι ὠραία εἰκὼν;

Ὁ Μάριος στραφείς πρὸς τὸ μέρος τῆς θύρας παρετήρησε νέαν γυναῖκα κεκαλυμμένην και ὑπὸ τῆς Νίνας, ἣν ἐγνωρίζεν ὀλίγον, συνοδευομένην.

— Ἀληθῶς, κυρία, ὀλίγα ὑπάρχουσι τοιαύ-

ται, καὶ πολλοὶ Ἄγγλοι προθύμως θὰ προσέφερον πρὸς ἀπόκτησίν της ὅσα χρήματα εἶχον.

— Ἐπεθύμουν νὰ σὰς ἐμιλήσω περὶ αὐτῆς, εἶπεν ἡ Γινέβρα. Δυνάμεθα νὰ μεταβῶμεν εἰς τὸ γραφεῖόν σας;

Ὁ Μάριος, ἔδρακε τὰ χεῖλη μετὰ τῆς εἰς τοὺς κερδοσκοποῦς ἰδιαζούσης προθέσεως. Ἐνόησεν ἤδη ὅτι ἡ ἑξαψὶς τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ ἤθελε τὸν ζημιώσει, καὶ ὅτι ἤθελεν ἀπολέσει λίαν ἐπικερδῆ ἀγορὰν, ἀλλ' ἦτον ἤδη ἀργά. Ἐν τούτοις ὠδήγησε τὰς δύο ξένας εἰς κακῶς κῦτρεπισμένον γραφεῖον ὅπισθεν τοῦ ἐργαστηρίου του καὶ παρεκάλει αὐτοὺς νὰ καθήσωσιν.

— Εἶμαι θυγάτηρ τοῦ μαρκησίου Γραβίνα, τῷ εἶπεν ἡ Γινέβρα ἀποκαλυπτομένη.

(Ἐπεται ἡ συνέχεια.)

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ (1)

ΥΠΟ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ Σ. ΚΑΡΜΙΤΣΗ

ΑΧΡΙΔΗΝΟΥ

(φοιτητοῦ τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς)

8. Ἡ *Φλώρινα* εἶναι κωμόπολις κατοικουμένη ὑπὸ Βουλγάρων· καὶ τοὶ δὲ εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν Βιτωλιῶν ἀναγομένη ἐκκλησιαστικῶς ὑπάγεται ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πρεσπῶν. Ἰσως ἡ πάλαι Ἑορδαία.

9—11. τὸ *Κρούσοβο* μὲ 7 περίπου χιλ. κατοίκους, τοὺς πλείους Βλάχους μὲν τὴν γλῶσσαν καυχωμένους ὅμως ἐπὶ τῇ Ἑλληνικῇ καταγωγῇ των, ἔχει ἑλλ. σχολεῖον καὶ ἀλληλοδιδασκ. καλῶς κατηρητισμένα· ἐκκλησιαστικῶς ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πρεσπῶν. Τοῦ Κρούσολου γέννημα καὶ θρέμμα εἶναι ὁ σοφὸς καθηγητῆς τοῦ ἀ. ἐν Ἀθήναις γυμνασίου κ. Ἰω. Πανταζίδης.— Ἡ *Ρέσνα* πόλις μὲ 5 χιλ. κατοίκων Βουλγάρων καὶ Τούρκων. ἔχει ἑλλ. σχολεῖον καὶ ἀλληλοδιδασκτικόν. — Ἡ *Πρέσπα* πάλαι πόλις τῆς Αὐγκηστικῆς Ἡράκλεια καλουμένη, ἧς εἰρηστικὰ μόνον σώζονται, εἶναι χωρίον κατοικουμένον ὑπὸ Βουλγάρων γεωργῶν, καὶ πλησίον τῆς ὁμωνύμου κείμενον λίμνης. Ἐκ αὐτῆς ἐπεκράτησεν ὁ τίτλος τοῦ Πρεσπῶν, μ' ὅλον ὅτι ἡ μητρόπολις αὐτοῦ εἶναι ἐν Ἀχρίδι.

(1) Συνέχεια ἀπὸ φυλλ. 93.

12. Ἡ *Ἀχρίς* ἢ *Ὀχριδα*, ἧτις ὑπὸ τὸ ὄνομα *Λυχνιδὸς* ἀρχαιότερον ἀπαντᾶται, εἶναι πόλις κειμένη ἐπὶ ὑπερῆφάνου δισχιδίου καὶ πετρώδους λόφου ἐν τῇ διαβάσει τῆς Ἐγνατίας ὁδοῦ παρὰ τῇ ἀνωτέρᾳ ἢ κατ' Ἄρκτον θέσει τῆς Λυχνίτιδος καλουμένης λίμνης, ἐξ ἧς ἐξέρχεται ὁ εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος πλησίον τῆς Λισσοῦ ἐκβάλλων Δρίνος ποταμὸς, καὶ μέχρι δ' ἀποστάσεώς τινος προήκουσα καὶ ἐπὶ τῆς πεδιάδος.

Ἡ πόλις ὡς ἐκ τῆς φυσιογραφικῆς θέσεώς της δικραεῖται ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων εἰς τὰ ἐξῆς τμήματα.

Α'. τὴν *Ἀκρόπολιν* — *Warosch*. — Β'. τὸ *Μεσόκαστρον*, *Messokastro*, κατὰ παραφθορὰν ἴσως ἀντὶ *Ἐξώκαστρον*. Γ'. τὴν *Βόισκαν*, Δ'. τὴν *Ἀγορὰν*. Ε'. τὰς *Ὀθωμανικὰς συνοικίας* καὶ ΣΤ'. τὰς *Βλαχικὰς συνοικίας* — Ἄνω καὶ Κάτω —.

Καὶ τὸ μὲν Α'. τμήμα συμπεριλαμβάνον καὶ μικρὰν τινα Ὀθωμανικὴν συνοικίαν — *Ἰμαρέτ* — (1) κεῖται ἐντὸς τῶν τειχῶν (2), ἀποτελοῦν ἐν μέρει εἰδός τι ἀμφιθεάτρου. Οἱ κάτοικοι αὐτοῦ καθ' ὀλοκληρίαν τὴν Βουλγαρικὴν λαλοῦσι γλῶσσαν. Τὸ δὲ Β'. κείμενον ἔξω τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους τοῦ τείχους καὶ τὴν κατωφέρειαν τοῦ ἐτέρου μέρους τοῦ λόφου κατέχον μέχρι τῆς ἀγορᾶς, ἐπίσης κατοικοῦσι Βούλγαροι οἵτινες ὅμως καὶ ὡς ἐκ τοῦ ἱματισμοῦ των καὶ ὡς ἐκ πολλῶν γλωσσικῶν ἰδιωτισμῶν καὶ ὡς ἐκ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων ἀ-

(1) Ἰμαρέτια καλοῦσιν οἱ Τούρκοι τοὺς οἴκους ἐν οἷς τρέφονται οἱ πτωχοί.

(2) Τὰ τείχη ταῦτα εἶναι ἀρκετὰ μακρὰ περιζώνοντα μόνον τὴν Ἀκρόπολιν· εἶναι δὲ ἐφαρμένα καὶ ἐν ἀχρηστία καὶ ἔχουσιν Ἄνω καὶ Κάτω Πόρταν. Ἄλλ' ὄχι πολυδάπανος ἐπισκευὴ αὐτῶν φρονοῦμεν ὅτι δύναται νὰ τὰ χρησιμοποίησιν ἐξαιρέτως. Ἀνεφυλλίσσαμεν πολλοὺς τῶν Βυζαντινῶν συγγραφέων διὰ ν' ἀνακαλύψωμεν που τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ταῦτα ἐκτίσθησαν· ἀλλ' οὐδαμοῦ εὑρομεν ἀναφερόμενον τοῦτο.

Ἐπὶ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ὡς ἐκ τῆς ἐπομένης περικοπῆς Ἀννης τῆς Κομνηνῆς καταφαίνεται ἦσαν ἐκτισμένα αὐτὸς δὲ ὁ Βαϊμούντος (στρατηγὸς τῶν Ρωμαίων) μνησθεὶς παρὰ τῶν Ἀχριδιωτῶν ταχὺ τὰς Ἀχρίδας καταλαμβάνει καὶ πρὸς μικρὸν ἐγκατερέσας, τοῦ Ἀριέθου φρουροῦντος τὸ κάστρον ἀπρακτος ἀπῆλθεν εἰς Ὀστροβαν βιβλ. V. σελ. 242. Μήπως λοιπὸν πρὸ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων ἰδρῦθησαν; Καθ' ἡμᾶς ἀπίθανον, πιθανώτερον δὲ φαίνεται νὰ ἦναι Βυζαντινῆς ἐποχῆς. Ἄλλα ποῖον ἔτος; ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀδύλον ἡμῖν τοῦλάχιστον.